

30.3.19

(שכן ונדמה קאמרינג) 65a → (תניא איסי בן יהודה אומר) 63b

- I Conclusion of analysis of עופות הטמאים
- a טמאים all – 100 types of איה in the east – **ברייתא**
  - b טמאים – only 24 טהורים (which are **ברייתא**): 700 types of fish, 800 types of locusts and innumerable birds
  - c טמאים **דבי**: God knew that there were more טמאות, so He listed the טהורים; there are more טהורים, so He listed טמאים
    - i Teaching (per ר"מ): a person should always teach his student in a concise fashion
    - d טמאים **ר"י**'s dictum regarding trusting providers of birds
      - i Tradition: we may eat birds based on trapper's reporting that his master taught him that this is an טהור
        - 1 Note: "master" is "trapping-coach" (not רבי), per ר"י's caveat that he must be expert in the nomenclature
- II **ברייתא** – we may purchase eggs from non-Jews, with no concerns about נבילה or טריפה
- a Challenge: perhaps it comes from an טמא עוף?
  - b Answer: if he identifies which (טהור) bird it came from
    - i Question: why can't he identify it as coming from an "עוף טהור" without identifying it?
    - ii Answer: he would have "wriggle room" to deceive
  - c Question: why not just check the סימנים of the egg; per **ברייתא** דגים:
    - i Challenge: fish have fins and scales (irrelevant to eggs)
    - ii Rather: the סימנים of fish eggs are the same as avian eggs
      - 1 **ברייתא**: the indicators of eggs which are טהור:
        - (a) Shape: one side sharp, the other roundish (if both sharp or both round – טמאה)
        - (b) Contents: yolk inside, "white" outside (if reversed – טמא; if mixed – שרץ)
      - iii Answer: if the eggs were already chopped up
        - 1 Challenge: can still check the yolk/white placement
        - 2 Answer: if the eggs were mixed up in the pot (e.g. scrambled)
          - (a) Challenge: we may not buy such eggs from non-Jews, since we may sell them ביצת טריפה only if it is טרופה
          - (b) Rather (ר' זירא) סימנין of (avian) eggs are not מה"ת
            - (i) Support: ר"י's list of 8 ספק-birds – could be solved by observing their eggs → סימנין לא דאורייתא
            - (c) Challenge: if so, why list the סימנין?
              - (i) Answer: if we have the סימנין along with the seller's claim that they are from טהור – permitted
                1. However: if the סימנין are not there OR the seller makes no claim – insufficient for permission
    - d Revisiting the **ברייתא** of ביצת **ברייתא** if yolk/white are mixed, שרץ
      - i Question: what is the point – in any case, it is אסור
      - ii Answer1: if it formed a כעדשה of offspring and he poked a hole and touched it – טמא
        - 1 Challenge: it could be a snake egg (not מטמא)
      - iii Answer2: for eating a שרץ (or snake-egg), to give proper התראה for מכות (שרץ הארץ), not שרץ העוף – v. 1)
        - 1 Challenge: that violation applies to any chicks, who have not yet opened their eyes
        - 2 Answer: that prohibition is an אסמכתא on v. 1 - מד"ס
    - e **ברייתא**: eggs which are cooked with טמאים are permitted (they only emit "water"); raw eggs are eaten by hardy souls; if any blood is found on them, the blood is disposed of but the egg may be eaten
      - i Caveat: only if blood is found at beginning of formation of chick; if found on yolk, it is dispersed and egg is אסור

- III חזקיה: source for prohibition of ביצה טמאה – v. 2, where there is a reference to העינה בת
- a *And:* that isn't its name, as proven by v. 3
  - b *Challenge:* vv. 4-5 use יענה בנות
    - i *Answer:* local explanations that relate to יענה and its offspring
  - c *Challenge:* v. 6 mentions בנות יענה as singing – can't be eggs, must be alternate name of bird
    - i *Rather:* since the תורה uses two separate words – בת היענה – we see it is the offspring of the יענה, not a name
    - ii *Challenge:* v. 7 – כדרלעמר (in some ספרים – see מנחת שי below) is written as כדר לעמר – but is one name
      - 1 *Answer:* in that case, the סופר always writes on one line; בת היענה may be written on separate lines
- IV משה – summarizing and augmenting opinions in ברייתא
- a טהור – if it is a predator, we know it to be טמא; if not and it has 3 physical indicators – טהור
  - b טהור – טמא; if 3/1 – טהור (expansion of his opinion in משנה): we extend a wire; if it puts 2 claws above and 2 below – טמא
  - c טמא: any bird that catches food “on the fly” is טמא
    - i *Challenge:* the ציפרתא, which we know to be טהור, does so
    - ii *Answer (אביי):* he meant that it catches the food and eats it while flying
  - d טהור – טהורים; if it resides with טמאים, it is טמא; if with טהורים – טהור
    - i *Suggestion:* this follows ר"א (who banned the זרזיר as a subset of עורב) who noted that the זרזיר “joined” the עורב
    - ii *Rejection:* could even follow חכמים – must reside with it and look similar

כדרלעמר: בפ' אלו טריפות אמרינן בגמ' בשתי תיבות פסיק להו בשני שטין לא פסיק להו. וכן נמצא במקצת ספרים וכן ראיתי בשם תקון ר"ת תרי תיבות בחד שיטה. אמנם בספרים כתיבת יד מדוייקים הוא מלה א' ומסורת עליו מלה חדא כתיב וכן כתבו בהדיא הרמ"ה והמאירי ז"ל, דחדא מלה כתיב וחסר דחסר וכולהו כתיבין כן. ודכוותיהו נקטינן דודאי דקו ואשכחו הכי בכולהו ספרי עתיקי. והכי אסהידו כולהו מסראתא ובכל אתר דהמס' פליגא על הגמ' בתר המסר' אזלינן כדאשכחן בכמה דוכתי. לכן הר"ש בשוא וסמוכה ללמ"ד והד"ל בת בקמץ לבד וכן כולם שבפרשה וזה לשון הרמ"ה ז"ל: כדרלעמר חדא מלה כתיב וחסר כתיב ומסיר עליה דחדא מלה כתיב והכי משמע במסכת חולין עד כאן לשוננו. ובעל אור תורה נדחק מאד ליישב דברי הרמ"ה והמסורת שלא יגדו לגמרתנו וכוונתו רצוייה אבל אין פירושו מחזור אל לשון הגמ' ואולי נסחא אחרת נזדמנה להרמ"ה ז"ל בגמ' ומה שנכתב בגליון במקרא גדולה לשון מוטעה הוא וה' יצילנו משגיאות. מנחת שי בראשית יד: